

Schola Europaea

Office of the Secretary-General

Pedagogical Development Unit

Ref.: 2016-09-D-20-sv-3

Orig.: SV

Svenska som första språk – Kursplan för Sekundärstadiet – Fördjupningskurs för S6-S7

Swedish Language I Advanced Syllabus – S6-S7

**APPROVED BY THE JOINT TEACHING COMMITTEE AT ITS MEETING OF 13
AND 14 OCTOBER 2016 IN BRUSSELS**

**N.B: This course syllabus should be read in conjunction with the “Swedish
Language I Syllabus – Secondary cycle” (document 2016-08-D-12-sv-3)**

Entry into force on 1 September 2017 for S6

on 1 September 2018 for S7

Attainment descriptors :

on 1 September 2019 for S6

on 1 September 2020 for S7

1st Baccalaureate session in June 2021

Introduction

The Swedish LI Advanced syllabus comprises the subject objectives of the Swedish LI syllabus but on a higher level.

It is intended to develop a proficient command of oral and written production and an independent and more analytic approach using several methods and perspectives.

In S6, an individual linguistic or literary project should be accomplished and in S7, a detailed and comparative study of different texts, genres or literary works.

Introduction

Les objectifs spécifiques à la matière du programme de Suédois LI Approfondissement sont les mêmes que ceux du programme de Suédois LI, mais à un niveau plus élevé.

Le but de ce programme est de développer à la fois une excellente maîtrise de la production orale et écrite et une approche indépendante et plus analytique à l'aide de diverses méthodes et perspectives.

Un projet linguistique ou littéraire individuel doit être mené à bien en S6, et une étude comparative détaillée de différents textes, genres ou œuvres littéraires doit être réalisée en S7.

Einleitung

Der fortgeschrittene, Schwedische L1 Lehrplan enthält dieselben Lernziele wie der Schwedische L1 Lehrplan aber auf einem höheren Niveau.

Ziel der Lehrplans ist gleichzeitig eine exzellente Beherrschung der Mündlichen als auch des Schriftlichen und eine unabhängige, mehr analytische Herangehensweise mit Hilfe verschiedener Methoden und Perspektiven.

Ein individuelles, linguistisches oder literarisches Projekt sollte in S6 ausgeführt werden, eine detaillierte und vergleichende Studie verschiedener Texte, Genre oder literarischer Werke in S7.

Svenska som första språk, kursplan för Sekundärstadiet

Fördjupningskurs för S6-7, LIA

Inledning

Den fördjupade kursen i svenska omfattar ämnesmålen från grundkursen men på en högre nivå och med en särskild kursplan. Kursen skiljer sig från grundkursen genom att sikta mot en större språklig och litterär fördjupning och större säkerhet såväl vad gäller metodisk textläsning som muntlig och skriftlig färdighet i uttrycket. I kursplanens *Ämnesmål* och *Innehåll* preciseras kraven.

Fördjupningen kan innebära en självständig undersökning av ett sakförhållande, t.ex. en uttömmande stilanalys eller en språklig karaktäristik, användning av flera metodiska tillvägagångssätt och perspektiv i en text eller en ökad precision i användandet av ämnets begrepp. Vidare kan en fördjupad textläsning ställa större krav på analys och perspektiv liksom ökad reflektion och större ämnesmässig överblick.

Den fördjupade kursen i svenska är avsedd för elever som i slutet av det femte året visar ett särskilt intresse för det svenska språket och för litteratur. Kursen i fördjupad svenska är ägnad att fördjupa språkliga kunskaper och språklig kompetens snarare än att gå in på nya kunskapsområden. Denna kurs är avsedd att bilda en grund för mer avancerade studier i det svenska språket och den svenska litteraturen. Elevgruppens intresseinriktning och sammansättning kan påverka kursens innehåll.

Kursplanens struktur är avsiktligt kortfattad men följs av kommentarmaterial i bilagor.

1. Allmänna mål

Sekundärstadiet inom Europaskolan har målsättningen att dels tillhandahålla en formellt ämnesbaserad utbildning, dels att stimulera elevernas personliga utveckling i ett bredare socialt och kulturellt sammanhang. Den formella utbildningen omfattar förvärvandet av kunskap och förståelse, begrepp och färdigheter inom varje ämnesområde. Personlig utveckling sker i olika intellektuella, moraliska, sociala och kulturella sammanhang. Utbildningen omfattar en medvetenhet om ett passande beteende, en förståelse för den omgivning, som eleven arbetar och befinner sig i, samt utveckling av elevens egen identitet.

De två målsättningarna, som i praktiken är oskiljaktiga från varandra, är sprungna ur ett sammanhang med en ökad medvetenhet om den europeiska kulturens rikedom. Medvetenheten om och erfarenheten av ett delat europeiskt liv ska leda eleverna mot en ökad respekt för traditioner i varje enskilt land och region i Europa samtidigt som deras egen nationella identitet ska utvecklas och bevaras.

Eleverna i de europeiska skolorna är framtida medborgare i Europa och resten av världen. Som sådana behöver de flera olika kompetenser när de möter utmaningar i en snabbt föränderlig värld. Under 2006 antog Europeiska rådet och Europa-parlamentet '*European Framework for Key Competences for Lifelong Learning*'. Dokumentet skriver fram åtta nyckelkompetenser, som alla individer behöver för personlig tillfredsställelse och utveckling, ett aktivt medborgarskap, delaktighet i samhället och i arbetslivet:

1. Kommunikation på modersmålet
2. Kommunikation på främmande språk
3. Matematiskt kunnande och grundläggande vetenskaplig och teknisk kompetens
4. Digital kompetens
5. Lära att lära
6. Social och medborgerlig kompetens
7. Initiativförmåga och företaganda
8. Kulturell medvetenhet och kulturella uttrycksformer

Europaskolornas läroplan avser att utveckla alla dessa kompetenser hos eleverna. Kursplanerna för språk lämnar ett betydelsefullt bidrag, inte bara till utveckling av kommunikativa kompetenser, utan även till de sociala och medborgerliga kompetenserna och till elevernas kulturella medvetenhet och uttryck.

2. Didaktiska principer

Följande didaktiska principer är grundläggande för undervisningen och kunskapsinhämtandet i svenska som förstaspråk, LI, och utgör därmed också grunden för fördjupningskursen i svenska, LIA.

- Undervisningen tar sin utgångspunkt i ämnesmålen från de tidigare årskurserna
- Ämnets kärna utgörs av språk, litteratur och media. IT används som en naturlig del i undervisningen
- Arbetet med de fyra förmågorna *lyssna, tala, läsa* och *skriva* ger kunskap om och insikt i språk, litteratur och media
- Undervisningen ska stimulera till kreativt och formellt skrivande
- Undervisningen bygger på läsförståelse. Det språkliga arbetet ingår som en integrerad del i textläsningen. Textläsning inbegriper tolkning av både text och bild
- Det historiska, sociala, litterära och språkliga sammanhanget genomsyrar textläsningen
- Undervisningen ska främja och utveckla förmågan till kritiskt tänkande
- Kommunikativ kompetens är ett övergripande mål. Detta inbegriper argumenterande och resonerande kompetens samt anpassning till målgrupp och syfte
- Undervisningen planeras utifrån elevens tidigare kunskaper och erfarenheter. Detta syftar till utveckling av elevens språkliga, kulturella och sociala identitet samt personliga och självständiga ställningstagande
- Elevens initiativförmåga och kreativitet stärks genom såväl muntliga som skriftliga självständiga projekt

- Undervisningen anpassas till elevens individuella inlärningsstil, inlärningsförmåga och sociala färdighet
- Eleven ska vara delaktig i planering och utvärdering av undervisningen

Ovanstående didaktiska principer är inte uttömmande och står inte heller i prioritetsordning

3. Ämnesmål

3.1. Kompetensmodellen

I slutet av år 7 ska eleven ha tillägnat sig:

a) *ämnesspecifika kompetenser i snävare bemärkelse:*

förmåga att utveckla en personlig tolkning och uttrycka olika synpunkter utifrån olika informationskällor och litteratur, som behandlar ett brett spektrum av ämnen av social, kulturell, politisk och litterär karaktär

b) *ämnesspecifika kompetenser i vidare bemärkelse:*

förmåga till kommunikation i olika sammanhang beroende på målgrupp med en medvetenhet och kunskap om språk, litteratur och media

c) *ämnesövergripande kompetenser:*

förmåga att "lära att lära" och att utveckla strategier för ett vetenskapligt arbetssätt

Följande kompetenser studeras och utvärderas separat eller i kombination under elevens hela studietid:

- Läsning/läsförståelse
- Skriftlig framställningsförmåga
- Argumenterande/resonerande kompetens
- Tolkningsförmåga
- Vetenskaplig kompetens
- Lingvistisk kompetens
- Förmåga till kritiskt tänkande
- Muntlig framställningsförmåga

Dessa kompetenser utgår från betygskriterierna och utgör referenser för utvärderingen i den skriftliga studentexamen samt stödjer utvärderingen i den muntliga examen.

3.2. Gemensamma mål för svenska som första språk, LI, och fördjupningskursen, LIA

I cykel 1 och 2 (S1-S5) finns ingen separat fördjupningskurs. I cykel 3 (S6 och S7) kan eleverna välja att följa fördjupningskursen utöver kursen svenska som första språk (LI), inte istället för den. Kursen svenska som förstaspråk ger grunderna för fördjupningskursen under alla tre cyklerna och omfattar den kompetensmodell som beskrivs i 3.1 ovan.

3.3. Ämnesmål specifika för fördjupningskursen i svenska, LIA, utöver de som beskrivs detaljerat i kursplanen för LI (under 3.4)

De specifika ämnesmålen för LIA, utöver de som är beskrivna i LI:s kursplan, avser möjliggöra för eleven att:

1. utveckla och införliva ett brett studium av det svenska språket både genom ytterligare lektioner och individuella projekt/uppgifter
2. vidga och fördjupa kunskaper om och förståelse för den svenska litteraturen och utländsk litteratur i översättning
3. ytterligare utveckla den analytiska, kreativa och kritiska förmågan i tal och skrift
4. fördjupa individrelaterade intressen inom språk, litteratur och media

4. Innehåll

4.1. LI och LIA gemensamt innehåll i cykel 3

I LI (avsnitt 4.3) anges innehållet i årskurs 6 och 7 samt det gemensamma tema som ingår i studentexamen (Bilaga 2).

Utmärkande för LIA kursen är:

- krav på fördjupat textstudium av ett angivet verk samt andra litterära verk, som anknyter till temat eller genren
- krav på att producera två omfattande projektarbeten, ett i S6 och ett i S7

4.2. För LIA specifikt ämnesinnehåll - i klassrummet

Tala och lyssna

- Använda ett flertal tillvägagångssätt och tekniker i studiet av litterära texter. Kreativ framställning i form av teater, diktuppläsning, improvisationer, utställningar etc.

Läsa

- I detalj studera en given text eller ett givet tema och inbegripa sociala, kulturella och historiska faktorer samt relevanta texter som anknyter till ämnet. Ett större fokus på samtida litteratur.

Skriva

- Utveckla ett kreativt, fantasifullt, analytiskt och kritiskt språk. Olika skriftliga uttrycksformer som gestaltning, perspektivväxlingar etc.

Språkkunskap och analys

- Utvidga sitt kunnande och sin förståelse för språkutveckling och olika litterära stilar. Analys av texter utifrån olika litterära perspektiv exempelvis nordiskt, feministiskt eller komparativt. Ett problematiserat förhållningssätt till litteraturen när det gäller tolkning och värdering.

4.3. För LIA specifikt ämnesinnehåll - individuella projekt

I S6 ska eleven ANTINGEN genomföra ett lingvistiskt projektarbete ELLER ett projekt inom media ELLER kreativt skrivande/kreativ framställning ELLER fördjupad textstudie/tolkning ELLER fördjupad studie av en genre eller författare

Om projektarbetet innebär en kreativ framställning såsom instudering av ett drama ska arbetsprocessen dokumenteras skriftligt.

I S7 ska eleven skriva en vetenskaplig uppsats som innebär en detaljerad och jämförande studie av olika texter, genrer eller författarskap.

De två projekten i S6 och S7 ska ha olika inriktning och utgå ifrån olika texter. Det är t ex inte godtagbart att projekten innehåller överlappande material.

5. Utvärdering

Utvärderingen mäter elevernas nivå i förhållande till ämnesmålen

A) Formativ utvärdering

Med hjälp av lärarens iakttagelser, prov, skriftliga arbeten och självvärdering får eleven kunskap om sin nivå och progression.

B) Summativ utvärdering

Den summativa utvärderingen är skriftlig och genomförs enligt Europaskolans regler för studentexamen

Vid den fördjupade kursens slut utvärderas elevernas kompetens att läsa och förstå en text och förmåga att förmedla denna förståelse både muntligt och skriftligt. Vidare utvärderas elevernas kompetens att analysera, ha förförståelse för, argumentera och reflektera med användning av relevanta kunskaper och metoder. Kompetensen hänförs sig till såväl litterära som icke-litterära texter.

Bedömningskriterierna återfinns i Kursplanen för LI, Bilaga 1

BILAGOR

Bilaga 1 Bedömningskriterier; se kursplanen för LI Bilaga 1

Bilaga 2 Kommentarer till den språkliga och litterära fördjupningen

Bilaga 3-7 Exempel på skriftlig studentexamen samt bedömningsformulär för den muntliga och skriftliga examen, se kursplanen för L1

Bilaga 2 Kommentarer till den språkliga och litterära fördjupningen

Kärnan i ämnet svenska är språk och litteratur. Språket är människans främsta redskap för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling. Genom språket kan människan uttrycka sin personlighet, och med hjälp av skönlitteratur, sakprosatexter och olika typer av medier lär hon känna sin omvärld, sina medmänniskor och sig själv.

Språket öppnar fönster mot världen, både den yttre och inre. Språket speglar likheter och skillnader mellan människor, deras personlighet, bakgrund, ålder, kön, könsidentitet, erfarenheter och intressen. Språket speglar också tiden och miljön människor lever i. Förutom att ge möjligheter att utveckla och fördjupa förmågan att uttrycka sig i tal och skrift bidrar kursen i språklig och litterär fördjupning till att öka lyhördheten och respekten för andra människors språkliga uttryck. Ett eget rikt språk ger självförtroende, trygghet i olika situationer och stilistisk säkerhet när det gäller att uttrycka den egna personligheten.

Mötet med språk i olika medier bidrar till en mångfacetterad kunskap om kulturella uttryck. I det fördjupade språkarbetet ingår att ta del av och att förhålla sig till olika kulturarv, att uppleva och diskutera texter som både väcker lust och utmanar åsikter.

Språklig och litterär fördjupning i ämnet svenska skall utveckla elevens förmåga att tillgodogöra sig texter och uttrycka sig i tal och skrift samt ge tillfällen att möta språk i litteratur, bildkonst, bildbaserade medier och scenkonst. Kursen skall bidra till att utveckla elevens kreativitet och förmåga till analys.

I kursen behandlas språk och litteratur som en helhet där litterära, språksociologiska och språkteoretiska aspekter samspelar. Detta skapar ett ökat språkligt medvetande och en ökad förståelse för hur språket kan användas i olika sammanhang. Skönlitteratur, faktatexter och det egna skrivandet bidrar till nya kunskaper, förmåga att se sammanhang och förmåga till kommunikation.

Kursen i språklig och litterär fördjupning skall öka elevens förmåga att söka och kritiskt granska information och att presentera resultat i lämplig form. Kursen skall tillsammans med övriga ämnen ge eleven en mångfacetterad kulturell referensram och skapa grundförutsättningar för att nå Europaskolans mål i de olika ämnena.

Den fördjupade kommunikativa och retoriska förmågan skall öka elevens möjligheter att uttrycka sig i olika medier med olika syften och för olika målgrupper. Tyngdpunkten i kursen ligger både på analyser av olika texter och på eget skapande utifrån lärarens och elevens gemensamma planering.

Projektarbete

Det skriftliga projektarbetet syftar till att öka elevernas vetenskapliga kompetens, genom att ge dem verktyg för att ingående undersöka ett tema, dess terminologi och dess anknytning till andra ämnen, till vår historia och samtid. Ett källkritiskt arbetssätt ska sörja för att inhämtade fakta ska vara väl granskade och underbyggda. Fakta ska citeras korrekt och litteraturhänvisningar ska göras enligt högskolestandard.

Utgående från en hypotes undersöker eleven ett ämnesövergripande tema, tar reda på och granskar information samt formulerar en slutsats, som underbyggs genom exempel. Arbetsprocessens gång bör beskrivas ingående. På detta sätt lär sig eleven ett vetenskapligt och kritiskt arbetssätt, där fakta ska beläggas genom exempel.

Eleven får genom det skriftliga projektarbetet möjlighet att utveckla och beskriva ett specialintresse inom litteratur eller språk. Det kan ex. innebära en tematisk jämförelse av hur brott och straff behandlas i några olika verk, uppväxtförhållanden förr/nu eller hur realism/romantik beskrivs genom tiderna. Filosofiska övergripande frågor kan behandlas. Det finns plats för personlig reflektion och meta-reflektion i detta arbete.

Läsning/läsförståelse

Litteraturen utgör en stor del av undervisningen – både teman och enskilda verk. Den svenska och nordiska litteraturen är utgångspunkt men även världslitteratur i svensk översättning ingår. Texters komposition, språk och stil uppmärksammas ingående. Eleverna skall också få möjligheter att läsa och bearbeta olika texttyper samt studera dem som mönstertexter.

Med utgångspunkt från enskilda verk i den svenska litteraturen åskådliggörs och studeras moderna litterära strömningar. Särskild vikt läggs vid arketyperna, som har sysselsatt människorna i alla tider, dvs. de stora frågorna om t.ex. livets mening, kärlek, vänskap, rädsla, mod, förhållandet till djur, våld och död. Även djupare studier av enskilda författarskap ingår.

Skriftlig framställningsförmåga

Skriftlig framställning övas utifrån elevernas egna erfarenheter och upplevelser. Ett fritt utbyte av tankar och associationer i ett processorienterat skrivande ger inspiration i skapandet. I skrivnararbetet ingår även textanalys som en vital del. I den kreativa skrivprocessen ingår olika sätt att hitta ämnen och stoff genom ett experimenterande med konstnärliga uttrycksformer. Perspektivväxlingar liksom inlevelse i olika personer, tider och miljöer ingår i detta experimentella skrivande.

För att skrivträningen ska bli allsidig ingår en variation av skrivövningar. Eleverna får tillfälle att överblicka ett vidare kunskapsfält, genomföra utredningar och utveckla ett alltmer vetenskapligt sätt att tänka och arbeta.

Tolkningsförmåga

I arbetet med att analysera, tolka och på ett personligt sätt värdera texter ingår att studera textgenrer, analysera berättarteknik samt att visa på hur innehåll, språk och stil samspelar för att skapa det helhetsintryck, som en text ger. Jämförelser görs dels mellan texter från olika tidsperioder och dels mellan samtida texter, som behandlar ett tema på olika sätt. Litteraturvetenskapliga och stilistiska termer och begrepp används som ett redskap i detta arbete.

Vetenskaplig kompetens

Stor vikt läggs vid tillägnet av ett vetenskapligt processarbete. Ett särskilt studium ägnas analys av olika typer av texter, hur man på olika sätt kan tillgodose mottagaraspekten och genom stilistik väcka uppmärksamhet samt disponera och lägga fram fakta på ett övertygande sätt.

Muntlig framställningsförmåga

Alla former av muntlig framställning ingår kontinuerligt såsom samtal, diskussion, referat, bokrecension och intervjuer etc. Mottagaraspekten är viktig. Retorikens roll i förberedelser, som stöd för genomförande och som redskap för analys av den muntliga framställningen diskuteras och tränas. Olika former av digital presentationsteknik utnyttjas. Elevernas eget skapande bör uppmuntras på olika sätt.